

Parkour: Prostor, resistance a identita

Ondřej Raffel

Abstract: *This article deals with the Parkour subculture in relation to space. It focuses on the way traceurs (people who devote themselves to Parkour) resist the dominant order and how the identity of the traceurs is formed. The research is based on the participation of the observation by smaller groups of traceurs in a local context – in the town of Písek (Czech Republic). It also includes observation within the internet (YouTube, Facebook, Instagram etc.) where there are interactions with traceurs from the whole world. The article shows how traceurs resist dominant culture through specific perception and use of space and the transgressions of dangerous activities. They put a new meaning in the space where some meaning already is and conduct movements that are considered dangerous by the dominant society, but this resistance is not active, traceurs do not resist the dominant order intentionally; they try for only a certain coexistence with the dominant order. I have shown that entering a subculture is open to anyone. The identity itself is relatively free and is created by a specific perception of the space and through the places, which the traceurs transform.*

Keywords: *Parkour, transgression, subculture, space, resistance, place, identity, danger, heterotopia*

Úvod

Každý člověk se neustále pohybuje v prostoru, je s ním ve vzájemném vztahu. Prostor je pro život nepostradatelný, představuje pole, ve kterém se uskutečňují všechny sociální interakce. Ladislav Toušek (2013: 7) ve své práci o prostoru a bezdomovectví říká, že je-li prostor kolonizován lidmi, není redukovatelný jen na matematickou či fyzikální veličinu, ale je vždy prostorem sociálním. Henri Lefebvre (1991: 26) výstižně píše, že (sociální) prostor je (sociálním) produktem. Pod pojmem *prostor* tedy chápu materiálně-sociální prostředí, ve kterém každý člověk žije, které utváří svým jednáním, interpretuje ho a je jím sám utvářen. Prostor nepovažuji za čistě materiální, ale zejména za sociální. V tomto smyslu Setha Low a Lawrence-Zúniga (2007: 20) mluví o *sociální produkci prostoru* zahrnující materiální tvorbu, sociální, ideologické, ekonomické a technologické faktory, a *sociální konstrukci prostoru* zahrnující každodenní užívání prostoru, jeho transformace a zvyznamňování.

Hlavním předmětem této stati ale není prostor sám o sobě, je jím parkour, který s prostorem zachází specifickým způsobem. Samotnými aktéry je parkour vymezován jako fyzická disciplína, metoda tréninku s účelem překonávat překážky v cestě tím, že *traceur*¹ přizpůsobí svůj pohyb danému prostředí. Parkour obnáší důsledný disciplinovaný trénink s důrazem na praktickou sílu, výdrž, rovnováhu, kreativitu, plynulost, kontrolu, přesnost, prostorovou orientaci a rozvoj netradičního vnímání prostoru a objektů.² Z výzkumného hlediska lze definovat parkour jako soubor hodnot, přesvědčení a norem, s kterými se jedinci ztotožňují, osvojují si je a jednají podle nich způsobem odlišným od jednání, které je dominantní kulturou považované za „normální“.

Z této pozice lze parkour popsat jako subkulturu. Obecně můžeme tento termín definovat, jak o něm mluví například Stuart Hall a Tony Jefferson (1993), jako sociální skupinu, která v určitém směru resistuje vůči dominantní kultuře a rozdílným způsobem nakládá se syrovým materiálem sociální a fyzické existence. Je sjednocena kolem určitých aktivit, hodnot nebo využití prostoru/teritoria. Tato definice vycházející z přístupu Birminghamské školy poměrně dobře rámuje celý pojem subkultury, nelze však ponechat bez komentáře některé její slabiny. Přístup k subkultuře z této pozice příliš politizuje sociální skupiny potažmo subkultury, odhlíží od subjektivních významů a motivací jedinců, jedinci jsou ve své podstatě strukturně determinováni sociální třídou, do které patří a ve které žijí (Hesmondhalgh 2005; Lohman 2017; Muggleton 2000). Parkour lze uchopit také z pozice pozdější post-subkulturní teorie, která klade důraz na fluidnost a mnohvrstevnost identity každého jedince, tj. identita může být složena z přináležení k více skupinám, lépe řečeno „životních stylů“, z kterých si může každý jedinec vybrat (Hodkinson 2005). Ač jsou oba zmíněné přístupy částečně protichůdné, nezavrhoval bych ani jeden z nich.

Vztah parkouru s prostorem a z toho vyplývající resistance a formování identity lze blíže popsat termínem *heterotopie*, který použil poprvé Michel Foucault (1986) ve svém článku „Of Other Spaces“.³ Ties de Ruijter (2009: 86) si tento pojem dále propůjčuje a vysvětluje, že heterotopie je prostor pro rozdílnost a vzdor, kde není potřeba homogenity a jednoty. Heterotopie může být prostor pro experimentování, kde lze diskutovat o existujícím řádu věcí a diskurzu, je to prostor pro nové identity. Lze tedy tvrdit, že Heterotopie je část prostoru, kde neexistuje jen jedno („dominantní“) vnímání, zakoušení a chápání prostoru, ale takovýto interpretaci vedle sebe může existovat několik. Jinými slovy lze vedle dominantních

¹ Traceur se říká člověku, který se věnuje parkouru.

² Zdroj: www.parkour.cz.

³ Tento pojem je poměrně problematický, sám Michel Foucault ho *de facto* nedefinoval. V tomto článku je používán v jedné z konkrétních podob. Definici viz dále v textu.

interpretací nalézt další – například „sub-kulturní“. Marc Augé (1999) v podobném smyslu používá termín *svět*. Světy jsou dle něj do jisté míry nejasně vymezené, ale ohraničené a vzájemně se prolínající sociální prostředí, uvnitř nichž jsou rozehrány specifické vztahy. Tvrdí však, že v dnešní době je nutné mluvit o světech, nejen o jednom světě. Každý svět je vždy do jisté míry autonomní a odlišný od těch ostatních.

Pokud se chceme detailněji zabývat prostorem, nelze se vyhnout pojmu *místo*. Tim Cresswell (2004) vymezuje jeho charakteristiky jednoduchým způsobem: je to pevný „bod“ v prostoru, který je obsazen významem. V parkouru je podobně používán termín *spot*. Pro traceury je to místo vhodné pro parkour. Skrze místa – jejich tvorbu nebo transgresi jejich významů – dochází k resistenci traceurů vůči většinové společnosti a zároveň k ustavování jejich identity. Podle Marca Augého (1999) je jednou z vlastností místa právě tvorba identity. Označuje je za *identická*, jedinci se pomocí míst mohou definovat, a *vztahová*, jedinci v nich mohou najít spojení s ostatními jedinci a se společnou minulostí.

Jak nám říká Setha Low a Lawrence-Zúniga (2007), identita je vyjednávána ve vztahu k prostoru a zároveň je od prostoru neoddělitelná. Každá subkultura má znaky, které ji odlišují od dominantní kultury a kolem kterých se zároveň sdružuje – její členové mají specifický styl oblékání, mluvy či poslouchají určitý druh hudby (Hall a Jefferson 1993), a jak ukážeme v případě parkouru, mohou se například odlišným způsobem pohybovat. V tomto případě se takováto definice blíží smyslu, jak identitu chápe například Richard Jenkins (2008), který mluví o shodných znacích spojujících jedince a zároveň o znacích rozdílných, které odlišují danou skupinu od svého okolí. Stále je ale potřeba mít na paměti, jak nám vysvětluje například Hodkinson (2005), že identita každého jedince je mnohvrstevná a fluidní, jinak řečeno není neměnná a svazující.

Daskalaki, Stara a Imas (2008: 51–52) mluví o parkouru jako o neoddělitelném od prostorové zkušenosti. V nejširším slova smyslu se budeme zabývat právě tím, jak traceuri využívají, vnímají, zakouší a interpretují prostor kolem sebe odlišným způsobem a tím resistují vůči dominantní kultuře. Jak dochází k vytváření míst (heterotopii) a jak se skrze toto odlišné využívání prostoru produkuje a reprodukuje identita.

Metodologie

Na úvod této sekce je třeba vyjasnit mou pozici v parkourové subkultuře. V daném sociálním prostředí, v daném světě, jsem se pohyboval mnohem dříve, než jsem začal se samotným výzkumem. Sám sebe označuji za traceura, výzkum lze tedy označit za „insider research“, jak ho definuje například Hodkinson (2005). Insider research, pokud je veden správně, sebou přináší určité výhody. Stejně tak ale může celému výzkumu uškodit. Díky blízkosti ke zkoumanému prostředí jsem měl k dis-

pozici částečné předporozumění, jak sociální prostředí funguje. Díky němu jsem měl zároveň i jednoduchou představu, jak výzkum od počátku teoreticky uchopit. Ze stejného důvodu jsem nemusel získávat přístup do sociálního prostředí ani důvěru ostatních traceurů.⁴ Na druhou stranu mi však mohlo některé vědění zůstat skryto, ať už z toho důvodu, že buďto ostatní traceuři nebo já sám (jakožto výzkumník/traceur) jsem mohl určité věci považovat za samozřejmé a tím pádem nebylo nutné o těchto věcech mluvit, či o nich vůbec přemýšlet a zpochybňovat je. V případě insider research je potřeba pozici na pomezí výzkumníka a člena zkoumané skupiny neustále reflektovat. Vzhledem k mé výzkumné pozici jsem se vyhnul jakýmkoliv formálním či strukturovaným rozhovorům a zaměřil jsem se pouze na neformální rozhovory, které se vedou během tréninků. Nepořizoval jsem tedy žádné jejich zápisy. Do jaké míry bylo toto rozhodnutí správné, je spíše otázkou diskuze. Přikláním se však k názoru, že je důležitější, co lidé dělají, než co o tom říkají.

Ve své podstatě byl můj úplně první vstup do parkourové subkultury (ještě před začátkem samotného výzkumu) nezatížen teoretickou optikou, přičemž jsem na základě této zkušenosti takovou optiku začal vytvářet. Studoval jsem literaturu, z které jsem přejímal pojmy a myšlenky, zanášel jsem je do pojmové mapy a poté jsem takto vytvořený konceptuální rámec „testoval“ v terénu. Následně jsem se vracel zpět k literatuře a podle potřeby teoretický rámec dále upravoval. Jedná se v podstatě o induktivně-deduktivní postup, který je v rámci sociálních věd standardním způsobem tvorby teoretického aparátu a potažmo dat (srov. např. Eriksen 2001).

Tvorba dat a zúčastněné pozorování

Jak uvádí Jeffrey L. Kidder (2012: 4), parkour lze rozdělit do dvou kategorií. Jednou kategorií jsou *tréninky* („training“), na kterých se sejde jen malá skupina traceurů, kteří se následně zaměřují na zlepšování parkourových pohybů, síly apod. Druhou kategorií jsou *jamy* (z anglického „jamming“), kde se setkává větší množství traceurů (například v Praze i několik set na jednom spotu), přičemž význam takovýchto setkání je spíše sociální – lidé vzájemně interagují, radí si nebo se vzájemně podporují.

Zároveň je parkourová subkultura poměrně specifická otevřeným vstupem traceurů do tohoto světa. Jeffrey Kidder (2012) ve svém článku rozpracovává koncept „on-screen“ a „off-screen“. Rozlišuje tak interakce mezi traceury, které probíhají „face-to-face“ a ty, které probíhají v rámci internetu (sociálních sítí). Většina traceurů se poprvé dozví o parkouru na internetu (on-screen), kde i získají znalosti

⁴ Domnívám se ale, že z podstaty parkourové subkultury by nebyl problém získat důvěru aktérů ani z pozice „outsidera“.

například o základních parkourových pohybech. Až poté jde takový jedinec ven a začne trénovat, případně interagovat s ostatními (off-screen). Není to ale tak, že by poté každý traceur participoval v parkourové subkultuře pouze off-screen, ale na internet se vrací. Lépe řečeno zhruba polovinu času tráví na internetu, kde publikuje nebo sleduje videa, diskutuje na fórech či sociálních sítích, zároveň se diskuze nad některými videi přenáší i na samotné tréninky. Jednoduše řečeno parkour on-screen je úzce spojen s parkourem off-screen.

Práce je založená primárně na datech vytvořených v průběhu zhruba ročního zúčastněného pozorování v Písku, které proběhlo od května 2014 do března 2015, jako výzkum v rámci bakalářské práce. Celý výzkum plynule navázal na přibližně pětileté období, kdy jsem se parkouru sám věnoval. Některé obecné příklady z terénu mohou vycházet i z období, které nespadá přímo do terénního výzkumu. V terénu jsem se účastnil zejména několikahodinových tréninků, které se konaly venku dvakrát až čtyřikrát týdně (v zimě jednou týdně v tělocvičně) a účastnili se jich průměrně čtyři traceuři. Dále jsem se spolu s mými informátory zúčastnil tří jamů, které se konají pravidelně v Praze dvakrát ročně. Na takovýchto jamech se schází traceuři z celé České republiky a Slovenska, případně z dalších zemí, aby společně trénovali, předali si zkušenosti a samozřejmě se setkali se svými kamarády.

Vedl jsem opakovaný terénní výzkum. Traceuři se scházejí na několik hodin na tréninku, či jeden den na jamu. Poté se rozejdou domů a žijí, slovy Marca Augého (1999), i v ostatních světech, případně interagují on-screen s ostatními traceury. Jinými slovy, jak jsme již zmínili výše, identita traceurů je fluidní a mnohovrstevná (Hodkinson 2005). To je také důvod, proč je vůbec možné, abych se z pozice traceura přesunul do pozice výzkumníka, potažmo se pohyboval někde na této pomyslné škále.

Přestože mnoho traceurů mluví o „traceurství“ jako o něčem, čeho se člověk nezbaví tím, že odejde z tréninku, ve skutečnosti je tomu naopak. Traceuři neartikulují své „traceurství“ permanentně, jsou participanty i dominantní kultury, svou identitu mají složenou z více vrstev. Většinou se traceuři mimo trénink pohybují jako „ne-traceuři“, nevyužívají prostorové praktiky typické pro parkour. Míra, do které traceuři specifické praktiky přenášejí i do „běžného života“ je čistě individuální, některé traceury bychom mohli označit za „ortodoxní“ a někteří své „traceurství“ nechávají na tréninku – většina z nich se samozřejmě pohybuje na pomyslné škále někde mezi těmito extrémy. Osobně jsem se nikdy nepřesouval mezi dvěma přednáškovými místnostmi výhradně po střeších své katedry. Marc Augé (1999: 108) píše, že „obtížnost antropologie současných světů spočívá v nutnosti kombinovat několik těchto světů, abychom vytvořili objekt. Svět člověka je proniknut světem obraza a oba dva pronikají takové světy, jako je politický nebo náboženský svět“.

Jak plyne z konceptu on-screen a off-screen nastíněného výše, při výzkumu parkouru se výzkumník musí pohybovat zároveň i na internetu, který představuje

jakýsi „virtuální terén“, kde každý traceur tráví část svého sociálního života. Natáčí a sleduje videa, o kterých se pak často s ostatními baví i off-screen, nebo diskutuje na fórech a sociálních sítích nebo sleduje návody, jak se naučit nové pohyby.

Dovolím si malé shrnutí na závěr sekce. Budu vycházet primárně ze zkušeností z terénu, které jsem získal s traceury v Písku, ale vzhledem k tomu, že je každý traceur aktivní nejen off-screen ale také on-screen, budu tento terénní výzkum doplňovat i o zkušenosti z internetu – sociálních sítí, parkourových videí apod.

Prostor

Pokud se člověk rozhodne vyzkoušet parkour „na vlastní kůži“, zjistí, že bez využití prostoru to nepůjde. I přesto se však od traceurů můžete dozvědět, že parkour není jen o trénování nejrůznějších pohybů ve městě nebo v tělocvičně, ale že zasahuje do všech aspektů každodenního života. Pomáhá lidem pohybovat se lépe nejen v prostoru, ale v životě obecně. Mluví se o lepším řešení krizových situací, lepších výsledcích ve škole nebo v zaměstnání. Do jisté míry je to nejspíše pravda, sami traceuri však neoznačí za traceura nikoho, kdo sedí doma a rozvíjí schopnosti zvládání krizových situací luštěním křížovek.

Obrázek 1: Traceur přicházející na spot Starý most.

Parkour produkuje specifický pohled na městskou zástavbu. Každý traceur si v průběhu času osvojí nový způsob nahlížení na prostor. Vnímá specifické cesty

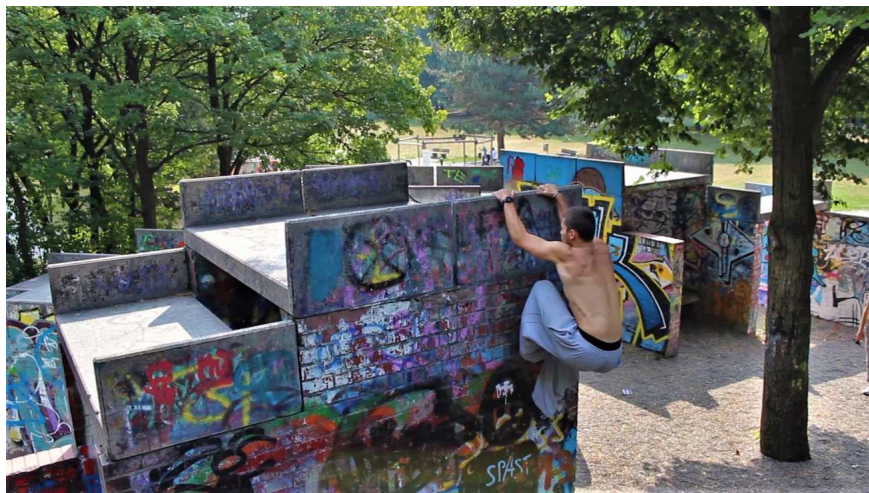
či prostorové prvky vhodné pro různé techniky a druhy pohybů. Odlišné vnímání prostoru bylo jasně vidět například v situaci, kdy jsem čekal na jednoho z informátorů vedle mostu přes řeku. Vedle ostatních lidí, kteří šli prostředkem mostu, vyčnívala postava mého informátora jdoucího po krajním zábradlí mostu nad vodou (obrázek 1).

Traceuri ve městě hledají a vidí spoty, místa, kde lze trénovat specifické pohyby. Může se jednat o řadu různě vysokých zdí a zábradlí, nebo klidně jen o jeden prostorový prvek, jako je odpadkový koš, lavička či betonový květináč. Obecně lze ale tvrdit, že čím komplexnější spot je, tím širší možnosti pro trénink poskytuje a tím lepší je. Traceuri přinášejí nové interpretace a významy tím, jak k prostoru přistupují, jak ho využívají a chápou. Parkour představuje nové využívání městského prostoru, z čehož vyplývá, že spoty se velice často nacházejí na místech dominantní kultury, v prostoru, který dominantní kultura již nějakým způsobem interpretuje a který obsazuje vlastními významy. Využívá ho vlastním způsobem. Buďto (a to je nejčastější) vnášejí traceuri význam tam, kde už se nějaký nachází, potom dochází k tvorbě heterotopie, neboli místa pro jinakost, kde se setkává více způsobů vnímání a využití prostoru. Případně se vytvářejí spot tam, kde místo dominantní kultury není.

Uvedu příklad spotu (heterotopie) přímo z terénu. Písek je, mimo jiné, známý díky Starému mostu, nejstaršímu kamennému mostu ve střední Evropě. Pro obyvatele města (dominantní kulturu) představuje památku, dominantu a symbol města. Každý by se od místních obyvatel pravděpodobně dozvěděl množství dalších informací o něm, stejně jako vysvětlení, proč je stavba důležitá, jaká je její historie, co pro místní znamená, či jaké škody most utrpěl v roce 2002 při povodních. Starý most je obsazen nespočtem významů, je místem, je identitární a vztahový. Pro traceury má však toto místo naprosto odlišný význam. Nikdo z nich se nezaobírá historickým významem mostu. Zajímají se o jeho vhodnost pro parkour. Pro místní traceury je Starý most spotem. Využívaná je část mostu na levém břehu a část prostoru kolem. Vedle mostu jsou vyskládané velké kameny vylovené z řeky po zmíněné povodni v roce 2002, z kterých lze dobře skákat na zdi mostu a dále pokračovat na další různě vysoké zídky, které doplňují prostor kolem. Spot je rozmanitý a komplexní, celkové uspořádání prostorových prvků je velmi dobře využitelné pro parkour. Jeden z mých informátorů o Starém mostě mluvil jako o „základně“ pro místní traceury, kteří se tam schází před každým tréninkem, začínají zde rozcvičkou a pak případně přechází na další spoty. Každá domluva na následující trénink proběhla stylem dialogu: „Tak zítra v půl třetí na Starým?“ – „Dobře, budu tam.“ Každý traceur okamžitě věděl „s přesností na centimetry“, kde má další den v půl třetí odpoledne stát a čekat na ostatní.

To co z jedince dělá traceura je, mimo jiné, pohled na prostor ve smyslu schopnosti vidět v prostoru využitelný potenciál pro parkour (Daskalaki, Stara a Imas

2008) a tento potenciál využít. Identita traceurů, jak jsme si uvedli v úvodu, je poměrně uvolněná už díky vlivu internetu v parkourové subkultuře. Ve své podstatě nemusí nikdo absolvovat přijetí do subkultury, hranice jsou poměrně propustné, subkultura je více či méně otevřená. Čas od času se stalo, že jsme spolu s mými informátory potkali na spotech jiné traceury, které jsme nikdy předtím neviděli. V takovém případě se zpravidla dají traceuri do řeči, případně společně trénují. Z toho vyplývá, že každý jedinec může parkour uchopit do určité míry odlišným způsobem. Konkrétně se tento fakt projevuje v tom, že každý traceur trénuje pohyby, které ho baví. Někdo se věnuje akrobacii, někdo se saltům naopak striktně vyhýbá. Stapleton a Terrio (2012: 9) píší, že mladiství po celém světě interpretují parkour svým způsobem a svou identitu upravují tak, jak přeznačují prostor. Přesto existují charakteristiky a způsoby provedení některých pohybů, které jsou „pevně“ dané.

Obrázek 2: „Cat Leap“ na Red city spot, Mnichov.

Traceuri vnímají, chápou a interpretují prostor skrze způsob, jakým se v něm pohybují. Interpretace prostoru ve své podstatě probíhá konkrétně skrze jednotlivé techniky, jako je například „precision jump“, skok s přesným dopadem na okraj zdi či zábradlí, „kong“, který je ve své podstatě gymnastická skrčka či drop, skok z výšky s bezpečnou technikou dopadu a spousta dalších. Když jsem plánoval trénink s jedním z informátorů, tak jsme se (výjimečně) domluvili na setkání na spotu u autobusového nádraží (Na busáku), přičemž se mě zeptal, jestli myslím tu část

spotu, kde jsou „préca“ nebo „catleap“ (obrázek 2).⁵ Spoty, na které se půjde trénovat, si moji informátoři často vybírali na základě toho, co přesně chtěli trénovat. Občas někdo pronesl např. větu: „Dneska mě to tady na Starým mostě nebaví, šel bych spíš na Parkány trénovat výlezy.“

Spot jako zdroj identity

Jak jsme si uvedli výše, Marc Augé (1999) píše, že místo je identické a vztahové ve smyslu, že ho skupina jedinců může použít ke své identifikaci a definovat skrze něj sebe sama. Může v něm najít odkaz na minulé události a vazbu k ostatním jedincům. Opět se krátce vraťme k příkladu se spotem, kterému se říká Starý most. Identita tohoto místa spočívá v tom, že všichni místní traceuři přesně vědí, kde se Starý most nachází, vědí, co si pod tímto názvem mají představit, všichni chápou dané místo velmi podobným způsobem. Když má přijít na trénink nováček, tak se mu musí detailně popsat, na kterém břehu řeky musí čekat atd. V případě příkladu se Starým mostem je místo signifikantní zejména v lokálním kontextu. Každý spot má význam pro různě širokou skupinu traceurů. Uvedme si ale příklad spotů, které jsou celosvětově známé.

Spoty nacházející se na předměstí Paříže (Lisses a Évry), kde se narodil „zakladatel“ parkouru David Belle, mají význam pro naprostou většinu traceurů. Nachází se zde řada spotů, které jsou obecně známé a nejčastěji je traceuři znají z videí. Každý traceur by měl Lisses a Évry alespoň jednou navštívit a na těchto spotech trénovat. Některými traceury je toto místo označováno za „Mekku parkouru“. Slovy Marca Augého (1999), na těchto spotech traceur najde vazbu k předešlým událostem a traceurům. V amatérském dokumentu s názvem *Parkour: Project Pilgrimage*,⁶ který popisuje cestu do Lisses a Évry, traceur provázející dokumentem říká, že u něj ve městě je přesně takový spot jako v Lisses, ale na tom netrénoval samotný David Bell.

Traceuři říkají, že parkour nemá pravidla a každý je zcela svobodný v tom co dělá. Realita je ale trochu jiná. Ze své podstaty to ani není možné. V takovém případě bychom zde nemohli mluvit o parkourové subkultuře. Již jsem uvedl, že parkouru se může člověk začít věnovat sám, informace získat on-screen, jít ven a začít trénovat. Na druhou stranu, jak jsem nastínil výše, je u velkého množství pohybů poměrně striktně dáno, jak by se měly provádět a jak by měly vypadat. Zároveň existují pohyby, které by měl každý traceur umět, a pokud je neumí, setká se (s velkou pravděpodobností) s kritikou od ostatních. Poměrně často jsem se v terénu setkal s poznámkou mých informátorů např. směrem k videu na internetu: „to je

⁵ „Préca“ je zkrácený termín pro „precision jump“, „catleap“ je skok na svislou zeď se zachycením do visu s nohama na zdi a rukama na jejím horním okraji.

⁶ Shlédnout ho lze například na tomto odkazu: <https://vimeo.com/5037001>.

super, že umí beko, ale vůbec nezvládá základní techniky“.⁷ I přesto je v parkouru prostor pro vymýšlení vlastních pohybů. Traceuři často tvrdí, že každý by měl „přispůsobovat parkour okolnímu světu, nikoli se snažit vměstnat okolní svět do svého parkouru“.

Na každém spotu lze vymyslet ideálně nekonečné množství pohybů, fakticky je ale toto množství omezeno – každý spot je vhodný pro specifické pohyby. Jak jsem ukázal, traceuři vytváří místa na základě možností pohybu. Identita traceurů, její produkce a reprodukce, je tedy založena na specifických prostorových praktikách, které jsou formovány povahou prostoru, schopnostmi jednotlivých traceurů a existencí určitých předepsaných technik (v určitých případech i vymýšlením nových a inovativních pohybů).

Každý spot je charakterizován a chápán skrze techniky a specifické pohyby. U komplexnějších spotů je samozřejmě tato charakteristika složitější. V takovém případě mohou být některé spoty známé například jedním specifickým skokem, jehož úspěšné zdolání, případně překonání, sebou navíc nese určitou prestiž. Velmi často tato prestiž souvisí s faktem, že například nějaký známý traceur daný skok zdolal, natočil na video a publikoval na internetu. Ve Velké Británii je na spotu IMAX známý skok přes 2 zdi nad průchodem do metra. Přeskočit obě zdi s dotykem rukama pouze na té první se zatím podařilo jen hrstce traceurů. Spot, kterému moji informátoři říkají Fígnérák, je charakteristický jedním „precision jumpem“, který je těsně na jejich hranici doskočitelné vzdálenosti. Spot, kterému se říká Ostrov, je vhodný pro trénování akrobacie, protože jsou tam dvě úrovně zatravněné plochy. Z celosvětově významných spotů můžu uvést například Man Power Gap, skok ze střechy v Lissee v úrovni zhruba pátého patra na druhou střechu, která je o poschodí níž a několik metrů dál.

Dovolím si zde uvést drobné shrnutí: identita traceurů je tvořena skrze místa (spoty) a jejich tvorbu, která je odvozena od specifického využívání prostoru. Toto využívání prostoru je založeno na specifických způsobech chování traceurů skrze soubor více či méně striktně prováděných pohybů. Místa jsou vytvářena buďto v místech dominantní kultury, či v prostoru, který ještě není obsazen významem.

Mrtvý prostor

Kromě toho, že traceuři často používají městské prvky, jako jsou zábradlí, zídky či lavičky specifickým způsobem, často dávají smysl i objektům, které zdánlivě žádný význam nemají. Jeffrey L. Kidder (2012) v tomto smyslu používá termín „zero degree architecture“ a píše, že jsou to části města, které zdánlivě nemají žádný význam. Smysl takovým prostorovým prvkům mohou dát traceuři, mohou jim

⁷ „Beko“ je označení pro salto pozadu (zkrácení termínu „back flip“), základní techniky jsou různé jednoduché typy přeskoků nízkých zdí či zábradlí.

propůjčit život. Moji informátoři poměrně často chodili trénovat nejrůznější pohyby na ocelovou trubku, která měla pravděpodobně sloužit k připevnění dopravní značky, ta na ní ale chyběla a tyč jen tak stála na kraji zatrávněné plochy. Jako mrtvý prostor by bylo možné označit také shluk různě sestavených betonových panelů (na tomto místě byl pořízen obrázek 2), který se nachází v Olympijském parku uprostřed Mnichova. V minulosti byl tento betonový útvar vybudován v průběhu výstavby celého olympijského města bez jakéhokoliv účelu či smyslu. Jako první toto místo pravděpodobně začali využívat lidé věnující se graffiti. To ale není tak podstatné. Důležitější je, že v současné době se tomuto spotu říká Red city spot a jezdí na něj trénovat traceuři z celého světa. S informátory jsme se tam vydali, abychom trénovali na místech, které jsme znali z videí jiných známých traceurů a pokusili se skočit stejné skoky jako oni, nebo to místo alespoň poznat a vidět přesně ta místa a vzdálenosti nejrůznějších skoků. Red city spot jsme hledali skoro celý den. Chodili jsme po Mnichově a měli jsme jen přibližnou představu kde je. Jednoduše jsme se nemohli nikoho zeptat, kam máme jít, nikdo nemohl nevědět, co vlastně hledáme. Jeden z mých informátorů hned po příchodu prošel spot a zastavil se u dvou nízkých zdí, obdivoval vzdálenost a rozrušeně komentoval, jak mohl někdo přesně na tom místě skočit „double kong“.⁸

Uvedu ještě jeden příklad využití „zero degree architecture“ skrze parkour z vlastní zkušenosti. V rámci antropologického studia jsem připravoval scénář na krátký etnografický dokument se stejným tématem – parkour, jako odlišné vnímání a využívání města. Procházel jsem se po městě⁹ a hledal vhodné lokace na natáčení. Náhodou jsem našel řadu asi metr vysokých betonových kvádrů, které stály hned vedle budovy policie. V první řadě jsem kvádry viděl jako zajímavé místo pro trénink parkouru – představoval jsem si, jak skáču „precision jumpy“ z jednoho na druhý nebo salta z některého z kvádrů na zem, ale vzhledem k tomu, že sem se v tu chvíli cítil spíše antropologem než traceurem, zůstal jsem pouze u představ. Z místa jsem alespoň pořídil fotografii na mobilní telefon a později ji ukázal kolegyni s otázkou, k čemu podle ní kvádry slouží. Odpověděla, že podle ní nejsou k ničemu a bylo by nejlepší z nich vyrobit například květináče, aby získaly alespoň nějaký smysl.

Zajímavou zkušenost jsem měl na spotu Vltavská, který je velice známý po celé České republice (možná úplně nejznámější). Je to jeden ze spotů, na kterém se schází stovky traceurů na pražských jamech. Spot se nachází hned u východu ze stanice metra. Osobně jsem tam nikdy nebyl z jiného důvodu než kvůli tréninku

⁸ „Double kong“ je technika překonání dvou zdí či zábradlí, při které se traceur odrazí od první zdi rukama a jako kdyby letěl šipku, rukama napřed doletí na druhou zeď, opět se odrazí a dopadne za ní na nohy.

⁹ Po jiném, než kde jsem prováděl výzkum k tomuto článku.

parkouru. Z toho hlediska je to úžasný prostor a dají se tam trénovat snad „všechny“ parkourové pohyby. Jednou v životě jsem ale z metra na Vltavské vystoupil jakožto „ne-traceur“ a uvědomil jsem si, že je to naprosto prázdný ničím nezajímavý prostor, jednoduše řečeno nic tam není.

Resistance

Nyní, i na základě toho, co již bylo řečeno, se podívejme na parkour jako na subkulturu, která určitým způsobem resituje vůči dominantní kultuře. Podívejme se na to, jak se v prostoru střetávají odlišné světy v rámci heterotopií.

Na tomto místě bych se rád krátce vyjádřil k termínu „resistance“, který je klíčový i pro přístup Birminghamské školy (Hall a Jefferson 1993). Je nutné zdůraznit, že tento pojem je obecně vnímán v poměrně negativním smyslu. Odkazuje spíše k revoltě a nespokojenosti s určitou situací, stavem společnosti či sociální vrstvy. Pokud někdo vůči něčemu resituje, pravděpodobně se očekává, že se snaží určitou situaci více či méně aktivně a vědomě změnit. Ve vztahu k parkouru je však třeba tento výraz zjemnit a vnímat ho do jisté míry odlišně. Parkour představuje spíše specifické prostorové praktiky ve smyslu Michela de Certeau (1984). V tomto smyslu je resistance pasivní, vztahuje se k odlišnému vnímání prostoru a jeho využívání. Traceuři se v prostoru pohybují spolu s ostatními lidmi, více či méně odlišným způsobem, nepohybují se však „proti ostatním“. Vytvářejí heterotopii, prostor pro jinakost, hlavním cílem však není odstranit z prostoru ostatní významy a aktéry, kteří ho také využívají. Mohli bychom tvrdit, že parkour určitým způsobem zviditelňuje skryté možnosti využití prostoru. Jak výstižně řekl jeden z mých informátorů: „Parkour je spíš o tom, plynout s tím městem.“

Uvedu další příklad ze Starého mostu. Jeden velmi oblíbený skok spočívá v tom, že se traceur rozběhne z prostoru vedle mostu, odrazí se od kamene ležícího na zemi a doskočí až doprostřed mostu s minimálním či žádným dotykem boční zdi mostu, případně může pokračovat v pohybu přes druhou boční stěnu dál. Most bývá v časech tréninku dost frekventovaný, neustále po něm přechází lidé jedním či druhým směrem. Traceuři si navzájem říkají, kdy bude na mostě volno, aby nedošlo k žádnému střetu s kolemjdoucími lidmi. Podle traceurů by se měl každý snažit v prostoru pohybovat tak, aby žádným způsobem neomezoval či neohrožoval kolemjdoucí.

Přesto čas od času dojde k více či méně vyhrocené interakci mezi parkourovou subkulturou a dominantní kulturou prostřednictvím slovních střetů s lidmi, kteří na traceury občas volají policii nebo je z různých spotů slovně vyhání. Traceuři nabourávají „normální“ vnímání a využití prostoru – přeskakují zábradlí, které má sloužit k tomu, aby ho člověk obešel, vylézají vysoké zdi, i když jsou hned vedle schody či balancují na zdech vysoko nad zemí. Traceuři se ale zpravidla snaží chovat tak, aby mohli na každém spotu trénovat co nejdéle. Sami tvrdí, že jim jde

o využívání prostoru, nikoliv o jeho zničení. Jednoduše řečeno resistují skrze tvorbu heterotopie, skrze nové možnosti vnímání a využívání prostoru, nikoliv skrze ničení a nabourávání významů, které jsou prostoru přisuzovány dominantním řádem. Mohli bychom říci, že se jedná o symbolickou resistenci. Traceuři neresistují násilně, nepřichází do prostoru s cedulemi s nápisy „tuhle je náš prostor, odejděte“, ale pouze poukazují na další možnosti, jak prostor využívat.

Dovolím si citovat Scotta Stapletona a Susan Terrio (2012: 4), kteří ve své práci o parkouru píší o eseji jednoho traceura pojednávající o efektu transformace prostoru, kterou parkour způsobuje. Píše, že „traceuři respektují zákony, ale porušují normy, které řídí pohyb ve veřejném prostoru, vzdorují pravidlům, narušují konvence a skrze tvorbu jiných cest, tvoří svoje vlastní“.

Mottem každého tréninku, a hlavně jamů, kde se o tomto pravidlu mluví explicitně, je (nebo by dle většiny traceurů být mělo) „leave no trace“, doslova přeloženo „nezanech žádnou stopu“. Je to snaha nezanechat na spotech odpadky, snažit se nic nezničit ani nepoškodit. Opustit spot v takovém stavu, v jakém na něj traceuři přišli. Skvělý příklad, zdánlivě až příliš idealizovaný, je uveden v již zmíněném dokumentu *Parkour: Project Pilgrimage*, kde se skupina traceurů v Lisses složí a společně nakoupí malířské potřeby, aby znovu vymalovali zdi obytného domu a vrátili je do původního stavu, protože se postupem času, tréninkem stovek traceurů, ušpinily podrážkami bot. Traceuři v Písku čas od času obchází některé spoty, sbírají větší odpadky, případně jsem se setkal i s tím, že zametli střepy od rozbité láhve, částečně kvůli vlastnímu bezpečí.

Existuje jakási pomyslná hranice (individuální pro každého traceura), která určuje, kde je vhodné trénovat a jaká místa je lepší nevyužívat. V případě vratkých zábradlí či nově natřených zdí se traceuři spíše otočí a odchází hledat jiné spoty, než že by se vrhli do tréninku. Moji informátoři občas chodí trénovat na spot, kterému říkají Sudy, podle prvků na dětském hřišti hned vedle. Na tento spot chodili zejména kvůli dvěma stejně vysokým zdem v ideální výšce a vzdálenosti na trénink „kongu do precisionu“ (obrázek 3). Původně byly tyhle dvě zdi v částečně opotřeбенém stavu. Na jednu stranu to byla výhoda, protože byla minimální šance zdi ještě více zničit. Postupem času a tréninku se ale začaly uvolňovat horní části obou zdí a hrozilo, že se větší část zdi odtrhne. Z toho důvodu přestali informátoři na spot chodit, nebo alespoň využívat konkrétní zdi. Po nějaké době prošly zdi rekonstrukcí, což způsobilo, že traceuři zdi nevyužívali, protože by je okamžitě ušpinili. Postupně zdi venkovními podmínkami přirozeně ztratily pozlátko novoty a traceuři se na ně opět vrátili.

Častá reakce veřejnosti je taková, že traceuři jsou vandalové ničící veřejný prostor a lidé je nejčastěji odkazují do patřičných míst (tělocvičen nebo na hřiště). Většina traceurů se ale proti takovému označení silně vymezuje. S mými informátory jsem se občas dostal do konfrontace s policií či lidmi, kteří parkour nevnímali

pozitivně. Pokaždé se všichni snažili vysvětlit, proč a co trénují, a že rozhodně nechtějí nic ničit. Pokud se nepodařilo s dotyčným dohodnout, tak jsme všichni odešli trénovat na jiný spot.¹⁰

Obrázek 3: „Kong do precisionu“ přes zábradlí na nejvyšší zídce.

Uvedu situaci, kdy přijela skupina traceurů z nedalekého města na společný trénink za mými informátory do Písku a na tréninku se tak sešlo deset až patnáct traceurů. Tak velký počet lidí pravděpodobně nadměrně přitahoval pozornost, navíc jsme trénovali na spotu uprostřed sídliště. Během krátké chvíle přijeli policisté. Někdo viděl z okna skupinu lidí skákat po zdech a zavolal je. Policisté nám oznámili, že máme jít trénovat jinam a ostatní se snažili vysvětlit, že nic neděláme, pouze trénujeme parkour a že není žádným způsobem možné poškodit betonovou zeď gumovými podrážkami bot, tím pádem není důvod nás vyhánět. Policie argumentovala, že není možné takhle skákat po zdech. Ve své podstatě bychom správně neměli vůbec běhat po chodníku, protože je určen k chození. Po zapsání osobních údajů několika traceurů, jsme se všichni přesunuli na odlehlější spot k autobusovému nádraží, kde jsme potkali stejné policisty ještě jednou. Tentokrát policie argumentovala, že špiníme zdi podrážkami bot. To později vyvolalo krátkou debatu mezi informátory, protože všechny zdi, na kterých traceuři trénovali, byly po celé ploše posprejované a popsané. Dle informátorů tudíž k žádnému ušpinění dojit

¹⁰ Existuje ale i mnoho případů (například z videí na internetu), kdy se o domluvu vůbec nepokouší, spíše naopak, občas to působí, jako by chtěli situaci co nejvíce vyhrtit.

nemohlo. Po debatě s policií jsme se naposled přesunuli na sportovní stezku v leších za městem.

Parkour je často nahlížen jako aktivní boj či vědomé protizákonné jednání. Samotní traceuři to tak zpravidla nevnímají a takový postoj nezastávají. Bezpochyby však svým jednáním a vztahem k prostoru kritiku vnímání a využívání prostoru vytváří. A tím pádem dochází k resistenci, ale ne k agresivní, skrze ničení, ale jak bylo řečeno, skrze tvorbu nových významů – symbolicky, skrze pohyb. Poměrně bizarní situace nastala, když se v televizním seriálu objevil člověk s kuklou, kterou měl proto, že dělá nelegální parkour. Druhý den na tréninku se u naší skupiny zastavila žena a ptala se, proč taky nenosíme kukly. Otázka vyvolala mezi mými informátory vlnu pobouření. Začali vysvětlovat, že parkour není nelegální aktivitou.

Přestože moje příklady mohou budít ten dojem, chtěl bych zdůraznit, že se nesnažím traceury a potažmo parkour jako takový jakýmkoliv způsobem chránit nebo obhajovat, protože je často zřejmé, z jakého důvodu považuje veřejnost traceury za vandaly. Vedle snahy vyjednávat pozici traceurů v prostoru s ostatními aktéry, lze poukázat na situace, kdy prostor nezůstal stejný ve smyslu „leave no trace“. Postupem času může dojít k opotřebení zdí, občas se může špatným doskokem uvolnit zábradlí, cihla apod. Prostor nemůže zůstat parkourem zcela nedotčený.

Symbolické bezpečí

V poslední sekci se zaměřím na to, jak traceuři resistují vůči dominantní kultuře přeznačováním toho, co je a co není nebezpečné. Svým pohybem v prostoru ukazují, že aktivity chápáné dominantní kulturou jako riskantní, pro ně ve skutečnosti nebezpečné nejsou. Dochází tedy k transgresi nebezpečných aktivit na bezpečné. Jeffrey L. Kidder (2013: 1) používá pro popis této problematiky termíny *obřadní riskování* a *rituály symbolického bezpečí* a učí nás, že tyto rituály dovolují jedinci vyhledávat zajímavé a nebezpečné aktivity, a zároveň držet kontrolu nad riskováním v diskurzu a praktikách, které potvrzují hodnotu sebe sama. Přestože parkour může být nebezpečný, traceuři používají symbolické formy bezpečí, aby dali svému jednání smysl. Riskování v parkouru a přístup k němu částečně utváří identitu traceurů, je jeho nedílnou součástí. Zároveň úspěšné provádění riskantních skoků a technik poskytuje traceurům určitou prestiž a obdiv od ostatních. Úplně první úspěšné skočení „precision jumpu“ na již zmíněném spotu Fignerák si od ostatních traceurů zasloužilo potlesk a gratulace. Existuje však určitá pomyslná hranice, kterou by jedinec neměl v riskování a posouvání hranic překročit. Musí se tedy udržovat v obřadním riskování, ale zároveň zůstat v bezpečí. Je to jako pohybovat se na samém okraji propasti. Překročení míry nebezpečí, například pokud někdo provede pohyb, na který očividně neměl dostatečné dovednosti a ohrozil svůj život či

zdraví, je zpravidla ostatními traceury odsouzeno jako zbytečný hazard. Většina traceurů si je svých schopností (i slabin) dobře vědoma a se skokem, který by skutečně ohrozil něčí život, jsem se osobně v terénu nesetkal. Jinak řečeno, v parkouru je obecně velice málo pádů či zranění. Přesto lze na internetu takových videí najít poměrně dost. Moji informátoři takové video čas od času viděli, vzájemně si ho poslali, a na tréninku ho poté komentovali slovy, že bylo naprosto zbytečné něco takového dělat.

Riskování však není v žádném případě oddělené od prostoru jako takového, právě naopak. Prostor a jeho surová materialita je to, co zde ve své podstatě umožňuje, aby vznikl takto specifický vztah. Prostor svojí materialitou vytváří nebezpečí – svojí tvrdostí, hrubostí, kluzkostí, obecně svými vlastnostmi. Prostor je zde ve své podstatě aktivním činitelem, aktérem. Nebezpečí je ve svém základu založeno na tom, na jakém povrchu je jaký pohyb prováděn a jakými zkušenosti a schopnostmi traceur disponuje. Samotné vnímání nebezpečí je formováno materialitou prostředí, v kterém se aktéři pohybují.

Resistance, kterou traceuri svým jednáním produkují, je opět do jisté míry nevědomé počínání. Jednoduše řečeno dominantní kultura neustále poukazuje na určitá nebezpečí a hrozby. Přímou o parkouru vzniká množství videí, která (více či méně cíleně) poukazují na jeho nebezpečnost.¹¹ Dle dominantní společnosti bychom některé věci dělat neměli, protože je to nebezpečné a riskantní. Pokud neposlechneme, bezpochyby se nám něco stane. Nesmíme chodit a skákat po zdech a zábradlích, lézt po stromech a balancovat na kraji mostu, protože to představuje hrozbu. Jeffrey Kidder (2013) píše, že lidmi vystavené prostředí je designováno tak, aby se co nejvíce zredukovalo možné nebezpečí fyzického zranění.

Mnohokrát jsem spolu s informátory potkal kolemjdoucí, kteří nás nevyháněli ze spotu, ale neodpustili si poznámku, že si někdo z nás zákonitě zlomí nohu, rozbije hlavu, nebo nebude ve stáří moct chodit kvůli zničeným kloubům. Traceuri na to ale odpovídají, že pokud člověk trénuje opatrně, tak je parkour stejně ne/bezpečný jako například běh nebo jakákoliv jiná aktivita či sport. Podstatou je již zmiňované udržování se na hranici nebezpečí. Prakticky to vypadá tak, že součástí každého tréninku je pomalé posouvání hranice schopností. Příkladem může být například snaha provádět specifický skok ve stále vyšší výšce, či skákat stále větší vzdálenosti. Moji informátoři poměrně často trénovali techniku „wall climb“, výleze na vysokou zeď pomocí jednoho či více kroků na danou zeď se zachycením na horní hraně a následném vylezení až na vrchol. Potom, co některý z traceurů s dostatečnou jistotou zvládal vylézt například na třímetrovou zeď, přesunul se na zeď o půl metru vyšší, kde pokračoval v tréninku, dokud opět nezískal dostatečnou jistotu. Takový proces zpravidla netrvá jeden trénink, ale i několik měsíců.

¹¹ Stačí na internetu hledat například heslo „dangerous parkour“.

Stejně tak bych chtěl poukázat na již zmíněný příklad s „precision jumpem“ na spotu Fignerák. Samotnému zdolání skoku, který byl na samé hranici schopností mých informátorů, předcházelo množství menších skoků v menší výšce. Dle mých informátorů by se o tento skok nikdo nepokusil, pokud by neměl dostatečnou jistotu, že to zvládne. Zároveň ale byla vidět nervozita a strach před samotným skokem. Jeden z traceurů stál na kraji a několik desítek minut se připravoval na skok. V některých případech se mohou traceuri před zdoláním skoku na spot vrátet i několik dní po sobě. „Co se může ostatním lidem zdát jako neustálá přehlídka bláznivých akrobatických kousků, může být traceury hodnoceno jako něco co má smysl.“ (Kidder 2013)

Dominantní řád poměrně jasně promlouvá o nebezpečnosti počinání traceurů v prostoru skrze rodiče s malými dětmi. Pokud jde kolem traceurů malé dítě, první, co udělá je snaha napodobit pohyby, které vidí. V tu chvíli zakročí dominantní řád v podobě rodiče a snaží se ho usměrnit a přesvědčit ho, že je to nebezpečné a že to dělat nesmí. „No jo, kluci tady skáčou, protože si chtějí ublížit, víš? Ty tam lézt nesmíš.“ Dříve byl poměrně běžným tématem na internetových fórech problém mladých traceurů, kteří nevěděli, jak mají přesvědčit svoje rodiče, že parkour není nebezpečný, aby jim nezakazovali trénovat.

Traceuri nenosí chrániče, občas si některý z nováčků chce vzít na trénink například rukavice, aby si zbytečně neporanil ruce. Žádné chrániče ale nepřipadají v úvahu. Rukavice nejsou dovoleny – nejsou sice ani přímo ani zakázány, ale člověk se setká se silným tlakem ostatních, pokud si je vezme. Několik takových situací nastalo během mého výzkumu, informátoři na to nejčastěji říkali, že „ruce si musí zvykat“.

Dominantním řádem je způsob, kterým se traceuri v prostoru pohybují, vnímán jako hrozba, to znamená aktivita představující nebezpečí pro aktéry samotné, a dovolím si tvrdit, že i pro sociální řád jako takový. Traceuri ale své jednání nevnímají jako nebezpečné – jako hrozbu – a toto stanovisko stále demonstrierují svým jednáním. Udržují se na samé hraně nebezpečí a tuto hranici stále posouvají.

Závěry

Vzhledem k tomu, že jsme se zde zabývali několika úrovněmi vztahu parkouru a prostoru, je vhodné uvést zde závěry z každé jednotlivé úrovně, spíše než jeden celistvý závěr. Ukázal jsem jak traceuri resistují vůči dominantní kultuře symbolicky skrze přeznačování prostoru jeho specifickým využíváním a skrze přeznačování toho, co je nebo není nebezpečné. Zabýval jsem se produkcí a reprodukcí identity skrze využívání prostoru a výše zmíněné tvorby míst, potažmo spotů.

Traceuri využívají městský prostor odlišně od dominantní kultury, tvoří odlišné cesty prostorem a celkově si osvojují jeho odlišné chápání. Skrze využívání prostoru vytváří místa (spoty), která obsazují svými vlastními významy – vytváří

heterotopie, místa pro jinakost, kde se setkávají různé interpretace prostoru, po-
tažmo světa. Svým jednáním zvýrazňují dominantní řád a zároveň ho zpochyb-
ňují, resistují vůči němu. Nejedná se ale o resistenci aktivní a vědomou – jedná se
o symbolický boj, jehož cílem není stávající řád měnit.

K podobné resistenci dochází ve vztahu k nebezpečí a riskování. Prostorové jed-
nání traceurů je dominantním řádem chápáno jako nebezpečné a riskantní. Z po-
hledu traceurů je ale toto jednání ospravedlňováno skrze tzv. obřadní riskování
a rituály symbolického bezpečí – jednání je udržováno v určitých hranicích. Tra-
ceuri se udržují na hranici svých možností, posouvají je dále, ale nejednají tak, aby
ohrozili svůj život či zdraví.

Identita traceurů je, mimo další charakteristiky, produkováána a reprodukováána
skrze specifické využívání a vnímání prostoru – tyto prostorové praktiky jsou zalo-
ženy na specifických pohybech a technikách, které traceuri využívají a skrze které
prostor vnímají.

Na samý závěr je potřeba říct, že se tento článek pokusil nastínit fungování
parkourové subkultury ve vztahu k prostoru, nepodává však zcela komplexní ob-
raz celé problematiky. Objevuje se mnoho otázek, které zůstávají nezodpovězeny.
Větší pozornost by si zasloužil například vliv samotné materiality, která hraje v par-
kouru podstatnou roli. Zároveň vnímám rychlou proměnu celé parkourové sub-
kultury, od mého výzkumu uplynuly tři roky a od té doby například postupně vzni-
kají specializované parkourové haly a hřiště, které charakter celého světa částečně
proměňují. Domnívám se, že v celé problematice se stále skrývá mnoho potenciálu
pro výzkum.

BIBLIOGRAFIE

- Augé, Marc. 1999. *Antropologie současných světů*. Brno: Atlantis.
- Certeau, Michel de. 1984. *The Practice of Everyday Life*. Berkley – Los Angeles:
University of California Press.
- Cresswell, Tim. 2004. *Place: A Short Introduction*. Malden: Blackwell.
- Daskalaki, Maria, Alexandra Stara a Miguel Imas. 2008. „The ‚Parkour Organi-
sation‘: Inhabitation of Corporate Spaces.“ *Culture and Organizations* 14 (1):
49–64.
- Eriksen, Thomas Hylland. 2001. *Small Places, Large Issues: An Introduction to Social
and Cultural Anthropology*. London: Pluto Press.
- Foucault, Michel. 1986. „Of Other Spaces.“ *Diacritics: A Review of Contemporary
Criticism* 16 (1): 22–27.
- Hall, Stuart, a Tony Jefferson. 1993. *Resistance Through Rituals: Youth Subculture in
Post-War Britain*. London: Routledge.

- Hesmondhalgh, David. 2005. „Subcultures, Scenes or Tribes? None of the Above.“ *Journal of Youth Studies* 8 (1): 21–40.
- Hodkinson, Paul. 2005. „‘Insider Research’ in the Study of Youth Cultures.“ *Journal of Youth Studies* 8 (2): 131–149.
- Jenkins, Richard, ed. 2008. *Social Identity*. London: Routledge.
- Kidder, Jeffrey L. 2012. „Parkour, The Affective Appropriation of Urban Space, and the Real/Virtual Dialectic.“ *City and Community* 11: 229–253.
- . 2013. „Parkour: Adventure, Risk, and Safety in the Urban Environment.“ *Qualitative Sociology* 36: 231–250.
- Lefebvre, Henri. 1991. *The Production of Space*. Oxford: Blackwell.
- Lohman, Kirsty. 2017. *The Connected Lives of Dutch Punks*. New York: Springer.
- Low, Setha M., a Denise Lawrence-Zúniga. 2007. *The Anthropology of Space and Place*. London: Blackwell.
- Muggleton, David. 2000. *Inside Subculture: The Postmodern Meaning of Style*. Oxford: Berg.
- Ruijter, Ties de. 2009. „Meaning Breaking Space.“ Amsterdam: Department of Organizational Sciences.
- Stapleton, Scott, a Susan Terrio. 2012. „Le Parkour: Urban Street Culture and the Commoditization of Male Youth Expression.“ *International Migration* 50: 18–27.
- Toušek, Ladislav. 2013. *Prostor, tansgrese a bezdomovectví*. Disertační práce. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni.

Ondřej Raffel

raff.ondrej@gmail.com

Katedra antropologie

Fakulta filozofická

Západočeská univerzita v Plzni

<http://www.antropologie.org/cs>